TILSYNSRAPPORT FOR ÆBLEHUSET

Denne tilsynsrapport er skrevet på baggrund af Guldborgsund Kommunes pædagogiske tilsynskoncept. Dette koncept er udviklet i 2021/2022 på baggrund af ny lovgivning på området jf. dagtilbudsloven. Dette er blevet politisk besluttet i Byrådet d. 21. april 2022.

Selve materialet og processen omkring det pædagogiske tilsyn er blevet udarbejdet af en projektgruppe med tillidsrepræsentanter fra område-MED, ledelsesrepræsentanter og repræsentanter fra forvaltningen i Center for Børn & Læring.

Overskrifterne bygger på det pædagogisk grundlag og evalueringskultur med afsæt i Den styrkede læreplan. Det fremgår af fem overskrifter.

1. Sammenhænge & Forældresamarbejde
2. Dannelse, Børnesyn og Børneperspektiv
3. Børnefællesskaber & Børn i udsatte positioner
4. Leg & Læring
5. Evalueringskultur

Forud for denne rapport har der været en tilsynsproces, hvor de tilsynsførende har været på observation i dagtilbuddet. Observationsguiden tager afsæt i Den styrkede læreplan og bygger på inspiration fra forskning i forhold til, hvad der kendetegner pædagogisk kvalitet i praksis.

I forbindelse med observationsdagen har de tilsynsførende været på en rundvisning med nogle børn, og børnenes perspektiv indgår i tilbagemeldingen til dagtilbuddet i den faglige dialog.

Den faglige dialog indgår efter observationen. Deltagerne i den faglige dialog er ledere, pædagogiske medarbejdere og forældrerepræsentanter. Forud for den faglige dialog har dagtilbuddet og forældrene udfyldt dele af denne rapport.

Den faglige dialog er kendetegnet af tilbagemelding på observationerne, drøftelser af beskrivelserne i denne rapport, samt fælles refleksion over dagtilbuddets pædagogiske praksis.

Afslutningsvis samler denne rapport alle elementerne i det pædagogiske tilsyn, og der vurderes på, hvordan dagtilbuddet skal fortsætte deres udvikling omkring arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø. Afhængig af konklusionen på det pædagogiske tilsyn vil der være opfølgning på dagtilbuddets fortsatte indsats.

Der vil altid indgå *udviklingspunkter* i det pædagogiske tilsyn, som oftest er kendetegnet ved at videreudvikle nuværende praksis. Udviklingspunkter gives med en forventning om, at dagtilbuddet selv kan arbejde videre med disse frem mod næste tilsyn.

Nogle dagtilbud vil få *opfølgningspunkter*. Disse vil være kendetegnet af et behov for at udvikle nuværende praksis, og der vil være en opfølgningsproces. Når der er opfølgningspunkter, skal dagtilbuddets ledelse udarbejde en opfølgningsplan i samarbejde med de faglige fyrtårne og med inddragelse af forældrebestyrelsen.

Både udviklingspunkter og opfølgningspunkter vil blive udformet som et spørgsmål, således at dagtilbuddet selv har mulighed for at beskrive deres indsats og tage afsæt i deres nuværende praksis og kontekst.

Der kan på baggrund af et pædagogisk tilsyn iværksættes et skærpet tilsyn i dagtilbuddet. I givet fald skal dagtilbuddet udarbejde en handleplan.

Selve rapporten skal fremgå af dagtilbuddets hjemmeside, jf. dagtilbudsloven.

Dato for observationerne:	D. 22.09.2026
Tilsynsførende:	Karina Møller Hansen Nanna Peiter Høegh
Dato for den faglige dialog:	D. 24. september 2026
Deltagere i den faglige dialog:	Deltager fra Æblehuset: • Pædagogisk leder Rikke Christensen • Fagligt fyrtårn i vuggestuen: Naja Jensen • Fagligt fyrtårn i børnehaven: Mette Andersen Forældre • Ann Katrine • Rasmus Ledersparring: Anja Sofiehuset Tilsynsførende: Nanna Peiter Høegh & Karina Møller Hansen

Overordnet vurdering af det pædagogiske læringsmiljø

Under det anmeldte pædagogiske tilsyn i Æblehuset observeres der en organisering, hvor både børnehaven og vuggestuen ses fordelt i mindre grupper ind og ude.

Under rundvisningen fortæller børnene, at de er glade for deres børnehave og at de har mange gode venner. Børnene beskriver at de pædagogiske medarbejdere tilrettelægger aktiviteter og lege, men at de også selv må bestemme og igangsætte lege.

Under tilsynet er det tydeligt at Æblehuset arbejder med æbler som tema, der ses billeder af æbler i forskellige farver og kernehuse på stuernes vægge samt sange og aktiviteter der knytter an til temaet.

Det observeres i børnehaven, at de pædagogiske medarbejdere er aktive omkring de planlagte, vokseninitierede aktiviteter. I vuggestuen ses en vekslen mellem vokseninitierede aktiviteter udendørs og børneinitieret leg på stuen.

De pædagogiske medarbejdere udviser engagement og begejstring, er i børnehøjde og inviterer aktivt børnene ind i samspil og aktiviteter. De pædagogiske medarbejdere ses tilgængelige, nærværende og griber de initiativer børnene kommer med. Der ses pædagogiske medarbejdere der anvender sproget aktivt i samspillet med børnene. Samspillet bærer præg af en anerkendende tilgang samt interesse for børnenes oplevelser og perspektiver.

Læringsmiljøerne fremstår alsidige og tydelige, der ses læringsmiljøer der muliggør forskellige legetyper og stemninger.

Der ses under tilsynet pædagogiske medarbejdere der opmuntrer børnene til selvhjulpenhed og egen mestring.

Fakta/data	
Sammensætning af pædagogiske medarbejdere, børn og stuer	Brumbasserne, vuggestue 0,6-3,1 år: Pr 1/10-26 15 børn

Fakta/data	
(normering/organisering/uddannelse børnegruppens sammensætning):	1. Pædagog 37 t, Bevægelsesmentor 2. Pædagog 37 t, Sprogansvarligt (tidlig indsats) 3. Pædagog 37 t, Faglig fyrtårn (kommende) Sommerfuglene, børnehave 3,1-6 år: Pr. 1/10 13 børn 1. Pædagog 37 t, Faglig fyrtårn 2. Pædagogisk assistent 37 t, AMR – Aula/it ansvarlig Mariehønsene, børnehave 3,1-6 år: Pr 1/10 14 børn 1. Pædagog 37 t 2. Pædagogisk assistent 37 t, TR-FOA Pædagogisk leder: 37 t

OPMÆRKSOMHED FRA DEN FAGLIGE DIALOG /TILSYNSFØRENDES KOMMENTAR:
Ingen bemærkninger

Tre elementer dagtilbuddet er optaget af, som der ønskes særligt opmærksomhed på i forbindelse med observation og faglig dialog:
1. Fysiske læringsmiljøer – Hvordan anvender børnene vores læringsmiljøer og er det tydeligt for børnene hvad de kan i de enkelte miljøer? 2. Leg og læring – Hvordan pædagogernes rolle er ift. leg. Hvilken position indtager vi i legen? 3. Deltagelsesmuligheder for alle børn – Hvordan formår vi at inddrage og understøtte alle børn så de er en del af et børnefællesskab.?

OPFØLGNING PÅ SIDSTE PÆDAGOGISKE TILSYN	
Beskriv jeres indsats med udviklingspunkter:	*Hvordan kan Æblehuset inddrage mere pædagogisk teori i deres pædagogiske møder med henblik på videndeling, inspiration og bevidstgørelse af den pædagogiske teori der ligger bag den eksisterende praksis?* Vi er påbegyndt arbejdet med kvalitetsguiden (den uredigeret udgave). På p-mødet har vi haft emnerne: Dannelse/børnesyn og børneperspektiver – børnefællesskaber og børn i udsatte positioner – Her har vi sammen "dykket" ned i teksten, for at få en fælles forståelse af teorien og efterfølgende har vi svaret på de tilhørende spørgsmål, hvor vi har drøftet hvordan vi kan se det i praksis. Vi er i 2026 desuden gået i gang med et kompetenceforløb i Nest. For at sikre implementeringen af Nest pædagogikken, holder vi refleksive møder på tværs af stuerne (1 gang om ugen), hvor vi sammen reflekterer over hvordan vi arbejder med Nest i praksis. Her anvender vi

OPFØLGNING PÅ SIDSTE PÆDAGOGISKE TILSYN	
	dialogkort som er udarbejdet af Anette Bang som underviser os i Nest. Derudover er vores fokus på møderne, hvordan vi bliver "skarpere" på at stille nysgerrige spørgsmål til hinanden, så vi ikke altid havner i løsnings-/handlingsmode. Her får vi samtidig øvet os på Karl Tomms spørgehjul. Vi er påbegyndt et konflikthåndteringsforløb, som løber i et år med en ekstern konsulent. Dette for at medarbejdere evner at handle kompetent og dermed nedbringe konfliktniveauet. Vi formoder at vi får et fælles sprog omkring håndtering af konflikter. Hvordan kan vi tilgå konflikter så de ikke optrappes? Hvordan er vores egen rolle i forbindelse med konflikter? Hvordan handler vi kompetent ift. Børn og forældre?

OPMÆRKSOMHED FRA DEN FAGLIGE DIALOG / TILSYNSFØRENDES KOMMENTAR:
I den faglige dialog beskriver ledelsen, at der er arbejdet målrettet med at skabe en tydeligere sammenhæng mellem den praksis, de pædagogiske medarbejderne allerede udfører, og det faglige og teoretiske grundlag, som arbejdet hviler på. Ledelsen fremhæver, at medarbejdergruppen besidder stærke pædagogiske kompetencer. Arbejdet har i høj grad handlet om at skabe en fælles bevidsthed om dagtilbuddets faglige ståsted samt at udbrede de faglige drøftelser på personalemøder og i den løbende refleksion over praksis. De pædagogiske medarbejderne beskriver, at de i dag oplever et fælles fagligt afsæt, som gør det muligt at understøtte hinanden i praksis og have fælles dialoger om udviklingen af læringsmiljøerne. De beskriver, at der er opbygget en kultur, hvor kollegerne tør stille nysgerrige og undersøgende spørgsmål til hinandens praksis med henblik på fælles læring og udvikling. Samtidig opleves arbejdet med NEST som et område, hvor de faglige tilgange italesættes og omsættes til praksis. De tilsynsførende vurderer, at Æblehuset har arbejdet målrettet med udviklingspunktet, og at der er skabt en tydeligere sammenhæng mellem praksis, fælles faglig refleksion og det teoretiske grundlag for det pædagogiske arbejde.

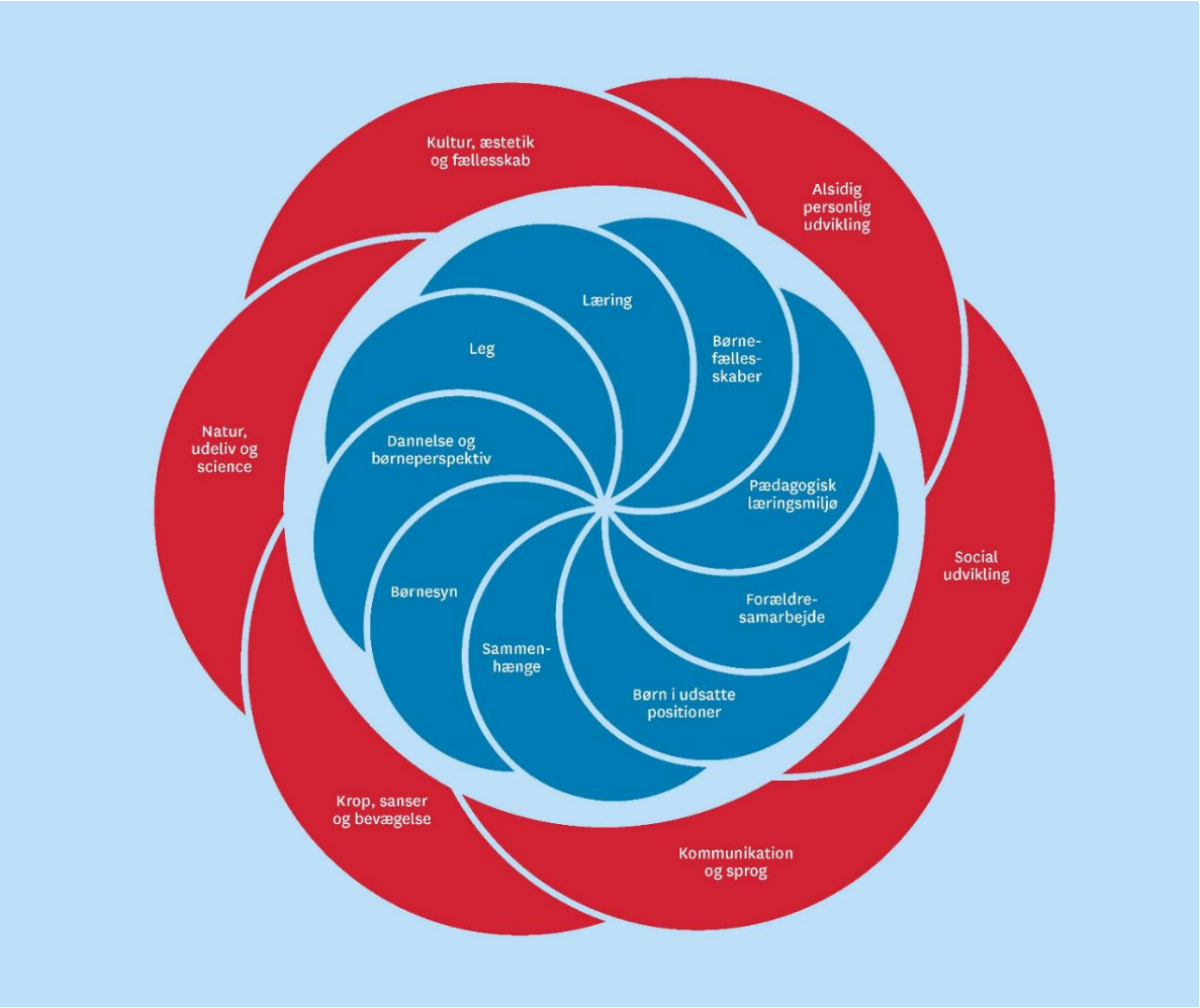

1. Sammenhænge & Forældresamarbejde	
Hvordan arbejder I med forebyggelse og tidlig indsats?	I vores pædagogiske praksis vægter vi den forebyggende indsats højt for at sikre, at alle børn trives, udvikler sig og har reelle deltagelsesmuligheder i inkluderende børnefællesskaber. Dette opnår vi ved at organisere os i mindre, grupper gennem hele dagen, hvor vi understøtter de nære relationer og fastholder et konstant blik for, at leg og læring finder sted i alle hverdagens rutiner, overgange og planlagte aktiviteter. Børnegruppens dynamikker og det enkelte barns trivsel og udvikling drøftes løbende, og observerer vi tegn på begyndende mistrivsel, iværksætter vi prøvehandlinger i hverdagen for at justere det pædagogiske læringsmiljø omkring barnet. Viser der sig vedvarende eller mere bekymrende tegn på mistrivsel, inviterer vi forældrene ind til et dialogbaseret samarbejde, så vi i fællesskab etablerer de mest optimale rammer for barnet.

1. Sammenhænge & Forældresamarbejde	
	Vores p møder bruges til faglige drøftelser, refleksion og justeringer, som har en positiv afsmitning på børnenes trivsel. Som et centralt metodisk greb integrerer vi NEST-pædagogikken i vores almene praksis, hvor vi anvender visuel støtte, strukturerede overgange og tydelige rutiner som en generel forebyggende ramme for hele børnegruppen. Denne systematiske struktur skaber den nødvendige ro og forudsigelighed, der modvirker konflikter og mistrivsel, før det overhovedet opstår. Samtidig fungerer NEST som en fleksibel værktøjskasse, når vi spotter børn i udsatte positioner; her sætter vi hurtigt ind med justeringer af både de fysiske læringsmiljøer og den pædagogiske tilgang. På den måde bliver specialpædagogiske redskaber en naturlig del af vores almene pædagogiske arbejde, hvilket understøtter det enkelte barns trivsel og sikrer, at alle forbliver aktive og værdifulde deltagere i det fælles børnefællesskab.
Beskriv jeres indsats og praksis omkring børnenes overgange, f.eks. fra hjem til dagtilbud, fra dagpleje/vuggestue til børnehave, fra dagtilbud til skole?	**Overgang fra hjem til vuggestue:** Alle forældre inviteres til opstartsmøde inden deres barn starter i Æblehuset. Her ser familien også institutionen og møder personalet. På selve mødet lægges der samtidig en indkøringsplan for det enkelte barn som tager udgangspunkt i familiens behov. Ved modtagelse af børn fra dagplejen inviteres forældrene ligeledes ind til opstartsmøde på lige fod med øvrige nystartede børn i Æblehuset. **Overgang fra vugge til børnehave:** I måneden op til overgangen mellem stuerne inviterer den modtagne stue barnet/børnene til at deltage i aktiviteter. Varighed af besøgene udvides gradvist med tur ud af huset og spisning på stuen. Der er fokus på at flere børn rykker samtidig, så vidt det er muligt i vores lille hus. Forældrene tilbydes inden opstart på ny stue, en overleveringsamtale, med personalet fra nuværende stue og et personale fra den kommende stue. **Overgang fra børnehave til Forårssfo:** Der er lavet struktur og rammer for overgangen/brobygningen til ForårsSFO, samt et årshjul. Ved overgangen fra børnehaven til ForårsSFO/skole er der særligt fokus på at gøre børnene klar til ForårsSFO/skole, hvor der planlægges ugentlige aktiviteter igennem hele efteråret. Fra januar og frem til uge syv, er der særligt fokus på besøgsdage og aktiviteter mellem Stubbekøbing børnehus og Æblehuset. Fra uge otte, er der fokus på besøgsdage i SFO og børnehaveklassen, hvor de møder deres kommende klassekammerater og de voksne som skal modtage dem. I september måned inden de starter, afholder vi forældremøde for kommende skolebørns forældre. Her deltager Skoleleder, klasselærer i børnehaveklassen, pædagog som skal have forårs-SFOen, samt de 2 pædagoger som skal have storbørnsgruppen i børnehaven.
Hvordan samarbejder I med forældrene om velfungerende børnefællesskaber?	Vi afholder forskellige arrangementer for den samlede forældregruppe bl.a. sommerfest og sensommerfest. Vi holder forældremøder, hvor vi først er samlet og derefter er opdelt stuevis. I den daglige dialog med forældrene har vi fokus på at fortælle hvilke legerelationer barnet har både på egen stue og på tværs. Vi opfordrer til, at børnene har legeaftaler uden for institutionen, for at udvikle relationerne og børnefællesskaberne. Vi er åbne for at tage hjem til børnene på besøg. Vi afholder gammel "elevdag" i juni måned, hvor tidligere børn kommer på besøg, for at gense sine "gamle" venner.

SAMMENHÆNGE & FORÆLDRESAMARBEJDE	**Udfyldes af forældrene**
Hvordan samarbejder I omkring principper for forældresamarbejdet?	Vi oplever et rigtig godt og tillidsfuldt samarbejde mellem forældre, personale og ledelse. Der er plads til dialog og oplever at der bliver lyttet til forælderens perspektiver. Samarbejdet er præget af åbenhed, respekt og et fælles fokus på børnenes trivsel og fællesskab. Der er altid mulighed for en samtale hvis der opstår bekymringer. Som forældre samarbejder vi også omkring de råd og anvisninger som personalet måtte have f.eks., sørger for at barnets garderobe er "up to date".
Hvordan oplever I kommunikationen?	Vi oplever kommunikationen som rigtig god. Personalet er imødekommende og tager sig tid til dialog i hverdagen. Vi oplever at der bliver givet relevant informationer om vores børns hverdag og trivsel og at vi altid kan henvende os hvis der er noget vi gerne vil tale om. Vi føler os set og hørt som forældre. Som forældre føler at vi bliver grebet og hjulpet videre hvis og når behovet opstår. Føler sig set og hørt ikke kun i afleverings- og afhentningssituationer. Dialogen mellem pædagogerne og børnene opleves god.
Hvordan kan I være med til at understøtte børnefællesskabet?	Som forældre kan vi støtte op om børnefællesskabet ved at tale positivt om de andre børn og familier. Støtte vores barn i deres relationer og legeaftaler. Bakke op omkring børnehavens mange gode arrangementer og fælles aktiviteter. Vi kan samtidig være med til at lære vores børn at være inkluderende og have respekt for forskelligheder. Vi kan indgå i "snak" med andre forældre. Ikke snakke negativt om børn, forældre og personale.
Hvad sætter I pris på I jeres dagtilbud?	Vi sætter pris på det nærværende og engagerede personale og den tryghed der bliver skabt omkring børnene. Personalet kender børnene godt og der opleves et at der er fokus både på det enkelte barns trivsel og på fællesskabet. Der opleves at der er fokus på både sanser, ture, aktiviteter, motorik og sprog. Der er tid og plads til det enkelte barn. Der er altid nogen til at modtaget barnet. Stuerne har relativt få børn. Der er meget kreativitet. Æblehuset har et fantastisk personale hele vejen rundt. Her er plads til de forskellige behov børn kan have. Der bliver "opdateret" i pædagogikken og mulighederne for hjælp til det enkelte barn og forældre. Der sættes stor pris på at skabe fællesskaber på tværs af stuerne. Børnene får mulighed for at lære hinanden af kende og danne relationer på tværs, så de ikke kun er knyttet til børnene på deres egen stue. Personalet er gode til at inkludere alle børn og skabe en følelse af, at de er en del af et samlet fællesskab.
Hvad ønsker I jer mere af? Og hvordan kan I støtte op om dette?	Vi er meget tilfredse med Æblehuset og har derfor ikke noget konkret vi savner. Hvis der er noget, så tager vi det løbende gennem dialog.

OPMÆRKSOMHEDER FRA DEN FAGLIGE DIALOG / TILSYNSFØRENDES KOMMENTAR:
Under den faglige dialog giver forældrene udtryk for, at de er tilfredse med Æblehuset og den hverdag, der er for deres børn. Lederne fortæller at forud for tilsynet, har alle forældre haft mulighed for at bidrage med skriftlige input til tilsynsrapporten. De indkomne tilbagemeldinger viser ligeledes tilfredshed med dagtilbuddets praksis. Der ses således en tydelig sammenhæng mellem de mundtlige og de skriftlige forældreperspektiver, som samlet peger på en høj grad af forældretilfredshed.

2. Dannelse, Børnesyn & Børneperspektiv	
Hvordan sikrer I børnenes demokratiske dannelse i jeres pædagogiske praksis? f.eks. omkring medbestemmelse, indflydelse, samling, vente på tur mv.	Vi er lyttende ift. børnenes ideer og ønsker, både med hensyn til valg af mad, men også valg af ture, så de opnår en følelse af at blive mødt, set og hørt. Børnene inddrages i valg af aktiviteter både når et nyt tema starter men også i dagligdagen. Vi tager på ture ud af huset for at børnene kan lære, hvordan vi agerer i forskellige kontekster. Ex. Busture, tur i kirken. Vi arbejder også med dannelse i alle vores dagligdagsrutiner. Vi vil i den kommende periode arbejde med at sætte læringsmål op for vores "dagligdagsrutiner. Vi har fokus på at støtte børnene i hvordan de løser eventuelle opstået konflikter og støtter dem i hvordan de siger fra, så deres grænser ikke overskrides. Vi arbejder med at følge børnenes spor og åbne op for deres nysgerrighed. Vi er meget opmærksomme på, at der skal være en drypvis læring så det ikke bliver for skolastisk.
Hvordan arbejder I med Guldborgsund Kommunes dannelsesrygsæk, før, under og efter et forløb? (kommunale dagtilbud)	Ift. sprogelefanten, har vi brugt bogen om Elmer til dialogisk læsning, hvor der indgår forskellige understøttende aktiviteter. F.eks. har vi malet Elmer og lavet rollespil.
Hvordan inddrager I børnene i dagligdagens rutiner, f.eks. borddækning, garderobe mv.?	I børnehaven er der bordformænd som på skift dækker bord. Børnene er selv med til at rydde op efter dem, samt aftørring af borde. Der er fokus på børnenes selvhjulpenhed både med tøj, men også hjælpe til, når der f.eks. skal smøres solcreme på. I vuggestuen hjælper børnene til, med at hente rullevogn samt rydde deres service op efter maden – tilpasset ud fra hvad det enkelte barn mestre. Børnene øser selv mad op og "vasker" sig selv efter spisning. Ved oprydning guider og opmuntrer vi til, at børnene hjælper med dette. Vi øver selvhjulpenhed, når vi er i garderoben eller ved sovetid. Vi inddrager børnene i at holde vores legeplads ryddeligt f.eks. Er de med til at feje, ordne ukrudt, samt plante vores plantekasser til med det de ønsker.
Hvordan inddrager I barnets perspektiv i dagligdagen?	Vi møder barnet hvor det er, at de kan få lov til at vælge til og fra f.eks. når vi laver kreative aktiviteter, får man tilbuddet, men har lov til at sige nej tak. Vi respekterer, at nogle børn har brug for at se tingene an inden de tør " springe" ud i det selv. Vi er opmærksomme og nysgerrige på børnenes intentioner, hvor hensigten er at inddrage deres perspektiv. Vi er opmærksomme på indimellem at positionerer os som uvidende, for netop at være nysgerrige sammen med børnene. Vi følger børnenes spor og er nysgerrige på deres intentioner. Når vi evaluerer på vores læreplanstemaer/aktiviteter, inddrager vi børneperspektivet ved f.eks. Børneinterviews. Vi inviterer løbende børnene ind i planlægningen ved aktivt at spørge til deres ideer når vi planlægger.
Hvordan sikrer I, at børnene kan tilgå materialer, så barnet kan være nysgerrigt og udforske omverdenen?	Vi har legetøj og materiale nede i børnehøjde, så de selv kan tilgå det. Vi bruger skilte på kasserne, så børnene kan se, hvad der er i. I vuggestuen er det små kasser, så legetøjet er overskueligt. Vi holder orden i legetøj og materiale, så det er indbydende, vi sorterer og smider gerne ud. Vi er lyttende på hvis der er nogle materialer de efterlyser, så indkøbes disse.
Hvilke refleksioner gør I jer ift. at arbejde med børnesyn? Også set i forhold til det fælles kommunale børnesyn?	I vores pædagogiske hverdag gør vi meget ud af at stoppe op og reflektere over, om vi kigger på situationen med børne- eller voksenperspektivet for øje. Vi ønsker ikke at opstille regler blot for reglernes skyld; enhver ramme og forventning skal give mening for

2. Dannelse, Børnesyn & Børneperspektiv	
	børnene og ses igennem fra deres perspektiv, så hverdagen forbliver tryg og forståelig på deres præmisser. Vores grundlæggende børnesyn bygger på, at ethvert barn altid gør det bedste, det kan i den givne situation. Oplever vi mistrivsel, modstand eller situationer, der slår gnister, ser vi det aldrig som et problem hos barnet. Tværtimod er vi som professionelle forpligtede til at kigge indad og justere vores egen praksis, vores krav og det omgivende læringsmiljø. Det er altid rammen og vores tilgang, der skal tilpasses barnet – aldrig barnet, der skal laves om. For at holde fast i den tilgang bruger vi aktivt dialogen i personalegruppen og stiller hele tiden os selv det spørgsmål: "Hvordan opleves det her mon for barnet, og hvad ville barnet selv tænke eller sige lige nu?" På den måde sikrer vi, at empatien og børnenes stemme forbliver det faste udgangspunkt i alle vores handlinger.

OPMÆRKSOMHEDER FRA DEN FAGLIGE DIALOG / TILSYNSFØRENDES KOMMENTAR:
Under tilsynet observeres flere eksempler på, at Æblehuset arbejder med at understøtte børnenes selvhjulpenhed og deltagelsesmuligheder i hverdagen. Børnene gives ansvar og passende udfordringer i daglige aktiviteter, f.eks. hælder de selv maling op, tager selv spaghetti ved måltidet eller i vuggestuen guides til selv at kravle op for at kunne orientere sig ud ad vinduet. Det fremstår som en del af den pædagogiske praksis, at børnene støttes i at udvikle kompetencer gennem aktiv deltagelse i hverdagssituationer. Under tilsynet observeres, hvordan børneperspektivet aktivt inddrages i de planlagte aktiviteter. I forbindelse med en aktivitet, hvor børnene laver æbletryk, foreslår et barn at male et helt æble og trille det hen over papiret frem for at anvende et halvt æble til tryk. Barnets idé mødes nysgerrigt og anerkendende af den pædagogiske medarbejder og flere børn vælger efterfølgende at afprøve metoden. I den faglige dialog beskriver de pædagogiske medarbejderne, hvordan de arbejder med børneperspektivet i udviklingen af læringsmiljøerne. Som eksempel fremhæves, at dagtilbuddet har valgt at ophæve en tidligere regel om brug af cykler på bakken på legepladsen. Beslutningen blev truffet på baggrund af børnenes interesse for at udforske området og deres måde at anvende legepladsen på. De pædagogiske medarbejderne fortæller, at børnene hurtigt har taget de nye muligheder i brug og allerede inden for kort tid har udviklet flere fælles lege omkring aktiviteten. Samtidig beskrives det, at børnene kender de aftaler og rammer, der knytter sig til legen. Under den faglige dialog fremhæver ledelsen at Æblehuset løbende tilpasser læringsmiljøerne efter børnenes behov, interesser og deltagelsesmuligheder. Der beskrives en tilgang, hvor, det ikke er børnene der skal tilpasse sig læringsmiljøerne, men i stedet skal læringsmiljøerne skabe de bedst mulige betingelser for børnenes trivsel, udvikling, læring og sikre deltagelsesmuligheder. Det er de tilsynsførendes vurdering, at praksis afspejler det beskrevne børnesyn, hvor der er fokus på at tilpasse læringsmiljøerne til børnene frem for at tilpasse børnene til læringsmiljøerne.

3. Børnefællesskaber & Børn i udsatte positioner	
Giv 1-2 eksempler på, hvordan I sikrer, at alle børn er en del af et fællesskab?	For os handler "at være en del af et fællesskab" om at alle børn har mulighed for deltagelsesmuligheder.

3. Børnefællesskaber & Børn i udsatte positioner	
	Vi opdeler børnene i mindre gruppe, så vi kan være opmærksomme på, det enkelte barn, med øje for gruppeinddelingen, samt børnevenskaber. Hvis vi oplever at et barn i en periode trækker sig fra fællesskabet eller har svært ved at agerer deri, laver vi en prøvehandling med understøttende tiltag, hvor målet er, at barnet er en del af fællesskabet. I vores arbejde med Nest principperne, har vi fokus på visualisering og struktur. Dette skaber gode rammer for alle børn. F.eks. har vi en dagstavle hvor alle børn kan følge med i dagen. Vi har faste gåmakkere når vi går tur. Vi har faste pladser når vi spiser, disse understøttende støttesystemer giver også børn i udsatte positioner bedre betingelser for at være en del af et fællesskab. Eksempler: Et barn vil gerne gå og holde en voksen i hånden på legepladsen. Pædagogen spørger barnet, hvad kunne du tænke dig at lege. For efterfølgende at igangsætte den leg og inviterer andre børn med ind i legen. Stadig med fokus på, at understøtte barnet i legen. Der er fælles dans i vuggestuen, de hører musik og danser rundt. En dreng trækker sig og vil ikke være med. Den ene pædagog siger til den anden. "jeg ved at han elsker den sang med en farlig dinosaur" Pædagogen sætter den på, drengen smiler og vil nu gerne være med til at danse sammen med de andre.
Hvordan støtter I barnet til deltagelse i det vokseninitierede fællesskab?	Vi er opmærksomme på, at børn har vidt forskellige forudsætninger og strategier for at deltage i leg og relationer. Derfor arbejder vi bevidst med pædagogisk stilladsering, så vi møder og understøtter det enkelte barns aktuelle behov og formåen. Legedeltagelse kan se ud på mange måder, og for nogle børn er det nødvendigt først at observere legen på afstand for at opbygge tryghed og mod, før de selv træder aktivt ind i den. Den proces giver vi tid og ro til. Vi inddrager børnene på forskellige måder ud fra, hvor de befinder sig. For et observerende barn kan en god deltagelsesbane være at sidde sammen med en nærværende voksen og kigge på, mens vi i fællesskab sætter ord på det, der sker, og nænsomt guider barnet tættere på legen. Hos børn med behov for en særlig indsats går vi helt tæt ved siden af dem, så de oplever tryghed og mærker, at de er en værdifuld og naturlig del af børnefællesskabet. I vuggestuen har vi et særligt fokus på de yngste børns deltagelsesmuligheder. Selvom et barn måske umiddelbart virker uinteresseret eller afventende, tager vi det ofte op på armen eller hen til aktiviteten. Det fysiske nærvær og den voksnes guidning giver barnet en tryg base, hvorfra det kan spejle sig i de andre børn, mærke stemningen og få vækket sin naturlige nysgerrighed mod fællesskabet. Vi er tilgængelige på gulvet, så der hele tiden er en tryg base at vende retur til.
Hvordan støtter I barnet i deltagelse i det børneinitierede fællesskab?	Vi er opdelt i mindre grupper, så vi har mulighed for at støtte børnene i at være deltagende i børnefællesskabet. Der er bevidsthed om de voksnes rolle, ift. at være støttende i legen, være ved siden af eller være deltagende. Vi hjælper barnet med at have en aktiv rolle i legen, for at det kan føle sig betydningsfuldt og som en del af et fællesskab. Vi

3. Børnefællesskaber & Børn i udsatte positioner	
	er opmærksomme på de børn, som har sproglige udfordringer, ved at sætte ord på handlinger eller ord på deres non verbale sprog.
Hvordan arbejder I med positive forventninger og anerkendelse særligt i forhold til børn i udsatte positioner?	I vores pædagogiske praksis har vi et fokus på at møde alle børn med positive forventninger og en anerkendende tilgang. Vi er bevidste om, at alle børn kan lande i en udsat position på forskellige tidspunkter, og vi tilpasser altid vores understøttelse til det enkelte barns specifikke behov. Vi arbejder bevidst med de narrativer, vi skaber omkring både børn og forældre. I stedet for at fokusere på begrænsninger, tager vi altid udgangspunkt i barnets ressourcer og italesætter de "stjernestunder" og positive oplevelser, vi har med børnene i hverdagen. Vi har øje for og fejrer de små skridt i barnets udvikling. Når et barn i en udsat position tager et nyt skridt eller pludselig mestrer noget nyt, møder vi det med stor begejstring og anerkendelse. Det styrker barnets selvværd og lyst til at engagere sig i fællesskabet. Gennem denne tilgang sikrer vi, at børn i udsatte positioner altid spejler sig i positive forventninger, og at deres succeser – uanset størrelse – bliver set og understøttet.

OPMÆRKSOMHEDER FRA DEN FAGLIGE DIALOG / TILSYNSFØRENDES KOMMENTAR:
Under tilsynet ses positivt samspil mellem børnene, hvor børnene indgår i leg og aktiviteter på tværs af alder og køn f.eks. at inviterer hinanden med i spil og lege. Børnene fortæller de tilsynsførende om de kammerater, som er fraværende på dagen. Dette vidner om, at børnene oplever sig som en del af et fællesskab, hvor de er opmærksomme på hinandens tilstedeværelse. Under tilsynet observeres det kortvarigt, at børn befinder sig på kanten af fællesskabet. Dette drøftes under den faglige dialog, hvor der beskrives en faglig bevidsthed om, at børn kan have behov for midlertidigt at trække sig fra fællesskabet, og at det er de pædagogiske medarbejders ansvar løbende at være opmærksomme på, hvornår og hvordan barnet inviteres tilbage ind i samspillet og fællesskabet. Det observeres at de pædagogiske medarbejdere arbejder med forberedelse for hele børnegruppen. Under tilsynet ses f.eks. en overgang fra leg til frokost, hvor der anvendes et time-timer ur.

4. Leg & Læring	
Hvordan rammesætter I børnenes lege, så I sikrer, at alle børn trives?	Vi arbejder med positionering, så der altid er én fordybelsesvoksen, som er nærværende i børnenes leg, hvor de er understøttende i de forskellige legemiljøer. Vi er opdelt i mindre grupper ift. børnenes udviklingsalder, som giver mulighed for at få skabt samspil i legen blandt børnene. Der er bevidsthed om at gå foran/bagved og ved siden af legen, for at kunne understøtte børnene i deres lege.
Hvordan understøtter I børnenes spontane lege?	Vi opmuntrer, tiltalesætter og viser begejstring ved børnenes initiativer. Vi følger deres spor og understøtter dem, ved at sætte ord på initiativet. Vi giver rum til den spontane leg og kan være med til at

4. Leg & Læring	
	udvikle legen yderligere. Hvis den spontane leg udvikles op til en daglig rutine, guider vi dem videre til at få afsluttet legen på en god måde.
Hvordan tager I initiativ til at udvikle børnenes lege?	Vi er opmærksomme på at igangsætte vokseninitieret lege, for at inspirere børnene til, selv at udvikle videre på legen efterfølgende. Vi er bevidste om, at varierer legetøjet, for at skabe rum til andre lege og relationer. F.eks. er der dage på legepladsen, hvor vi ikke åbner op for cykler, for at give mulighed for andre børneinitieret lege. Vi griber børnenes ideer og byder os til både med ord og rekvisitter.
Hvordan inddrager I alle børn, så de har mulighed for at deltage i fælleslege?	Gennem organisering deler vi børnene op i mindre grupper, hvor der er mulighed for at deltage i fællesleg. Vi igangsætter lege, hvor vi kan understøtte det enkelte barn, hvor det er i sin udvikling. F.eks. hvis vi er i hallen, tilbyder vi forskellige legestationer, og der er dermed øje for, det enkelte barns deltagelsesmuligheder og kan støtte op omkring de børn, som har brug for en voksenhånd.
Hvordan arbejder I med læring i forskellige lege og aktiviteter? F.eks. omkring planlagte aktiviteter, rutiner situationer m.m.	Vi har struktureret ugen, så børnene hver formiddag tilbydes planlagte aktiviteter, som har fokus på sprog, motorik, natur og kreativitet. Der er bevidsthed om at inddrage vores daglige rutiner ift. børnenes læring. F.eks. hjælper børnene med ved borddækning, der er fokus på selvhjulpenhed, når vi skal ud eller sove m.m.

FYSISKE LÆRINGSMILJØ	
Hvordan arbejder I med, at de fysiske rammer indbyder til leg, f.eks. redskaber til legen, er tingene i børnehøjde, er der gjort klar til leg, er der skabt legemiljøer, rekvisitter mv.?	Indendørs: Vi har indrettet vores fysiske læringsmiljøer, så der er forskellige læringsrum på stuen, som tilgodeser både rolle-, konstruktions-, stille- og kreative lege. Vi har alderssvarende legetøj i børnehøjde, som er tilgængeligt. Vi er optaget af det æstetiske læringsmiljø, så det indbyder til leg. Der er en tydelighed i, hvor man leger hvad. Der er fokus på at gøre miljøerne klar til leg inden børnene møder ind. Løbende justerer vi vores læringsmiljøer, så det passer til børnegruppen eller deres ønsker.
Hvordan arbejder I med, at de fysiske rammer indbyder til forskellige legemuligheder, f.eks. legezoner, visuel guidning, fleksible legemiljøerne (forskellige funktioner, tilpasses aktuelle temaer, bøger)?	Det visuelle miljø på stuerne bærer præg af, hvilket overordnet emne vi arbejder med, i form af børnenes kreationen, bøger, sange m.m. Vi er hele tiden opmærksomme på at justere vores læringsmiljøer så det passer til børnegruppen og det de er optaget af.
Hvordan arbejder I med, at de udendørslegemiljøer er variereret og har forskellige muligheder? (f.eks. cykelmuligheder, stille zoner, aktive zoner, kravle op, boldspil, generel sansemæssig stimulering, samt muligheder for forskellige lege, også finmotoriske eller "ind-legeting")	Udendørs: Legepladsen er funktionsopdelt med tydelige legemiljøer, der inviterer til fantasi- vilde-, fordybelses- regel og sanse lege. Der er tænkt over, at hele barnets motorik skal kunne stimuleres i udendørslegemiljøerne. Der er store bakker, hvor muskel-ledsansen stimuleres. Vi har skabt et udendørs læringsmiljø "Vild med Guldborgsund", som stimulerer alle barnets sanser. Vi har diverse køretøjer, både til små og store. Vi har en mobil aktivitetsvogn, som indeholder "inde-lege ting", samt bøger og papir. Vi har fået indrettet en "hyggekrog", hvor man kan sidde og læse, samt slappe af. Vi har en legebyen, hvor der er mulighed for at udvikle rollelege i fællesskab med de andre børn. Børnene har selv bestemt hvilke butikker og hvilken farve husene skulle have.

BEVÆGELSESINDSATS	
Hvilken systematik har I ift. bevægelsesvejledere?	Vi har en bevægelsesmentor i vuggestuen. Hun deltager i netværksmøder, og fremlægger på p-møde, når der er noget, personalet skal være ekstra opmærksomme på eller ny viden. I vuggestuen er det altid hende som er i hallen med de ældste børn selvom hun normalt er sammen med de yngste børn.
Hvordan anvender I den data, I får fra TrasMo?	Vi drøfter dem på stuemøder og laver evt. indsatser.
Hvordan vejleder jeres bevægelsesvejleder de øvrige pædagogiske medarbejdere?	Vejleder informerer det øvrige personale omkring ny viden og artikler. Hun vejleder kollegaer, hvis de har et specifikt ønske eller behov.
Hvordan tænker I bevægelse ind i jeres dagligdag? F.eks. i forbindelse med rutiner, aktiviteter, leg, fysiske læringsmiljø, mv.)	Vi har en stor legeplads, hvor børnene har mulighed for at udfordrer sig selv motorisk. Vi har hallen fire gange om ugen, hvor der opstilles diverse motorikbaner, samt fælles bevægelseslege. I vuggestuen, har vi forskellige motorikredskaber, som jævnlig tages frem. Vi tilbyder børnene forskellige sansemæssige aktiviteter. Vi opfordrer børnene til at være selvhjulpen f.eks. Kravler vuggestuebørn selv op på deres stol, op ad stige ved bleskift m.m. En gang om ugen er der motorik på "ugeskemaet" for alle børn.

SPROGINDSATS	
Hvilken systematik har I ift. sprogvejledere?	Vi har udarbejdet en struktur og ramme for sprogarbejdet, samt en funktionsbeskrivelse for sprogvejleder.
Hvordan styrker I jeres sprogindsats på baggrund af den data, som I udleder af hhv. jeres sprogvurderinger og TRAS?	Vi har et overordnet fokus på sprog i dagligdagen, da vi ser sproget som et grundlæggende fundament i vores pædagogiske praksis. Hvis barnet ligger i særlig indsats oprettes en GUSA, hvor tale-høre konsulenten inviteres ind i dialogen, med henblik på at barnet følges eller modtager en ekstra indsats i en periode. Hvis der er et generelt billede af at mange børn har vanskeligheder f.eks. i forhold rim og remser, har vi et ekstra fokus på det i en periode. Vi er opmærksomme på at anvende sprogstrategierne.
Hvordan vejleder jeres sprogvejleder de øvrige pædagogiske medarbejdere?	Sprogvejleder vejleder kollegaer i gode sprogmiljøer og kommer med forslag til indsatser og tiltag. Vejleder er sparringskollega, hvis der er en bekymring omkring et barns sprog. Der vejledes i forskellige sprogaktiviteter. Vi skal have lavet en systematik omkring, at vejleder laver handleplan, på de børn der kommer i fokuseret og særlig indsats.
Hvordan tænker I sproget ind i jeres dagligdag? F.eks. i forbindelse med rutiner, aktiviteter, leg, fysiske læringsmiljø, mv.)	Vi sætter ord på alt og leger med sproget sammen med børnene. Der arbejdes med sproget i alle dagens aktiviteter og rutiner. Vi har bøger og sange som understøtter det tema vi arbejder med. Derudover er der altid bøger tilgængeligt, som børnene kan læse selv eller sammen med en voksen. Vores fysiske læringsmiljø indeholder rim/remser og sange som er visualiseret, så alle børn selv har mulighed for at pege på, hvad de gerne vil synge. Der er opmærksomhed på at have udviklende dialoger med børnene, hvor vi anvender sprogstrategierne, som den understøttende i dialog. Medarbejdere både i vuggestue og børnehave har deltaget i læselegskursus. Vi har indrettet et sprogrum, med tilgængelige materiale, sprogkufferter med mere. Vi har forældrebibliotek både i vuggestuen og i børnehaven, hvor der er mulighed for at låne både spil og bøger med hjem.

OPMÆRKSOMHED FRA DEN FAGLIGE DIALOG / TILSYNSFØRENDES KOMMENTAR:
Der ses velfungerende og aktive læringsmiljøer inddelt i legezoner i både børnehaven og vuggestuen. Læringsmiljøerne ses udstyret med legerekvisitter tilgængelige i børnehøjde. Det observeres flere steder, at læringsmiljøerne er tydeligt markerede med visuelle afgrænsninger på vægge, som understøtter læringsmiljøernes funktion og tema. På stuerne ses visuelle støttesystemer i form af time-timere og tavler med overblik over dagens aktiviteter. I garderoben ses en tavle med "gå-makkere" samt overblik over årstidens overtøj. Systemerne ses anvendt af børnene under tilsynet, og det vurderes, at de visuelle støttesystemer samt den pædagogiske tilgang understøtter børnenes deltagelsesmuligheder. Under tilsynet observeres der i børnehaven vokseninitierede aktiviteter med afsæt i temaet om æbler. Der ses aktiviteter med æbletryk samt skrællede æblehoveder dekoreret med hår, mund og øjne. Der observeres en organisering, hvor de pædagogiske medarbejdere er aktivt deltagende i aktiviteterne og understøtter børnenes deltagelse. Samtidig ses klargjorte læringsmiljøer, som er tilgængelige for de børn, der enten afslutter aktiviteten eller vælger leg frem for den aktuelle aktivitet. I vuggestuen observeres en vekslen mellem vokseninitierede aktiviteter og børneinitieret leg. Her ses de pædagogiske medarbejdere følge og gribe børnenes invitationer til leg og samspil. Der ses under tilsynet enkelte eksempler på børn, der kortvarigt er på kant af fællesskabet. Under den faglige dialog drøftes observationerne, hvortil de pædagogiske medarbejdere fortæller om deres refleksioner i forhold til børn, der har behov for pauser, og hvordan de inviterer dem tilbage i børnefællesskabet gennem leg. I den faglige dialog drøftes deltagelsesmuligheder som tema, herunder den medlegende position og de muligheder, den skaber. I Æblehusets tilsynsrapport beskrives et ønske om særligt fokus på de pædagogiske medarbejderes rolle og positioner i legen. Under tilsynet observeres primært vokseninitierede aktiviteter, hvilket betyder, at der hovedsageligt ses pædagogiske medarbejdere i positionen "foran" og at der kun i begrænset omfang ses situationer, hvor pædagogiske medarbejdere deltager i børnenes leg. Under den faglige dialog fortæller de pædagogiske medarbejdere om aktiv medleg, herunder hvilke forhold der kan udfordre den medlegende position. Det er de tilsynsførendes anbefaling, at Æblehuset arbejder med en organisering, der skaber balance mellem vokseninitierede aktiviteter og børneinitieret leg, så de pædagogiske medarbejdere i højere grad får mulighed for at indtage forskellige positioner i legen og derigennem sikre deltagelsesmuligheder i legene. Under tilsynet høres der på tværs af Æblehuset pædagogiske medarbejdere, som aktivt anvender sprog i samspillet med børnene. Der ses pædagogiske medarbejdere, der f.eks. gentager børnenes lyde, benævner handlinger og stiller åbne og nysgerrige spørgsmål. I børnehaven ses de pædagogiske medarbejdere anvende sproget refleksivt, som f.eks. da et barn har dækket bord til frokost og den pædagogiske medarbejder spørger *"Når du nu har skåret din spaghetti ud med kniven, hvad skal du så spise den med?".*

6. Evalueringskultur	
Hvilken systematik har I ift. faglige fyrtårne?	Vi følger den overordnede ramme som er sat fra forvaltningen side af. Vi arbejder på at inddrage de faglige fyrtårne i et tættere samspil med ledelsen, hvor det særlige fokus ligger i læringsmiljøet og det pædagogiske grundlag med udgangspunkt i en mere vejledende rolle. Derudover inddrages de i hele tilsynsprocessen. De er også med til at udarbejde dagsorden til p-møder.

6. Evalueringskultur	
	Det er de faglige fyrtårn som er udpeget som karavaneføre ift. Nest, så de er med til at støtte og sikre implementeringen. De skal være med til at prøvehandlinger bliver afprøvet, justeret og forankret i hverdagen.
Hvilke indsatser har I iværksat i forhold til at etablere en systematisk evalueringskultur, og hvordan?	Der er ifm. personalemøderne afsat tid til at personalet/de enkelte stuer kan evaluere det tema de har arbejdet med samt planlægge deres næste overordnede tema for den givende periode. Der evalueres på de læringsmål der er sat. Der er udarbejdet et evalueringsskema, som anvendes ved evalueringen. Vi anvender forskellige undersøgelsesmetoder for at kunne dokumentere hvorvidt vi når de mål vi har sat os ift. børnenes læring f.eks. Børneinterviews. Videofilmning m.m.
Hvordan har I sikret medarbejdernes muligheder for refleksion i forhold til evaluering?	Vi har reflekterende teams på tværs af stuerne, hvor vi "øver" os i at være nysgerrige på hinandens praksis. Vi øver os i ikke hele tiden at gå i løsnings-/handlingsmode.

KOMPETENCEUDVIKLING:	
Hvordan har I afdækket behovet for kompetenceudvikling og arbejdet med det frem til nu?	Vi har opmærksomhed på, at vi har de rette kompetencer ift. sprogvejleder, bevægelsesmentor, faglige fyrtårne, forebyggelsespædagog – (tidlig indsat) og praktikvejleder i huset. Dernæst har vi blik for velfungerende TRIO-grupper, det betyder at AMR og TR deltager i relevante kurser/temadage. Personalet deltager i CBL´s kompetencegivende uddannelsesforløb, så huset er fagligt opdateret, samt øvrige kompetencegivende kurser såsom, ICDP. Lige p.t er alle medarbejdere på et "kursusforløb" i Nest pædagogik, samt et omkring konflikthåndtering.
Hvordan arbejder I med det nu og fremadrettet?	Vi tilmelder løbende personalet til uddannelsesforløb ift. deres funktion. Dernæst er kompetenceudvikling en del af MedarbejderUdviklingsSamtaler (MUS) Ledelsen kigger på den samlede faglige viden i huset, tager hensyn til personalet ønsker og skubber samtidig blidt på ift. personaler, der har brug for opdateret faglig viden og tilmelder dem relevant kurser/temadage.
Hvordan skal kompetenceudviklingen skabe effekt for børnene?	Dels ved vidensdeling på personalemøder, hvor der efterfølgende er skabt en ramme for at praktisere/medtænke den nye viden. Vi anvender og sætter de faglige kompetencer i spil på vores fælles pædagogfaglige møder. Vi er fortsat optaget af at blive endnu klogere på vejlederrollen ift. ressourcepersonernes funktioner. Det arbejdes der på: Vi har udarbejdet "et skriv", hvor medarbejder skal udfylde 3 mål for den uddannelse eller kursus de skal på, samt notere hvordan de tænker at få bredt viden ud til resten af personalegruppen, samt hvordan de vil anvende den nye viden i praksis.

OPMÆRKSOMHED FRA DEN FAGLIGE DIALOG / TILSYNSFØRENDES KOMMENTAR:
I den faglige dialog fortæller ledelsen og de pædagogiske medarbejdere, at de arbejder systematisk med evaluering gennem minimum tre årlige temaer. Arbejdet tager afsæt i EVA's evalueringsmodel, hvor mål, tiltag, tegn og dokumentation danner grundlag for evaluering og opfølgning. Der arbejdes målrettet med børnenes læring og udvikling, blandt andet gennem fokusord, som inddrages både i dagtilbuddet og i hjemmet. De pædagogiske medarbejderne beskriver desuden, at børnene inddrages i planlægningen af temaerne gennem deres perspektiver og idéer. I forhold til udvikling og justering af den pædagogiske praksis fortæller de pædagogiske medarbejderne, at der løbende foretages tilpasninger på baggrund af refleksioner over praksis. Dette sker blandt andet gennem refleksionsgrupper i forbindelse med NEST-arbejdet, hvor der arbejdes med prøvehandlinger og konkrete justeringer af den pædagogiske praksis med henblik på at styrke læringsmiljøet for alle børn.

Konklusion	
Udviklingspunkt:	**Leg & Læring:** Hvordan kan Æblehuset styrke de pædagogiske medarbejderes legemod og udforske nye legeroller, så aktiv medleg muliggøres og understøtter alle børns deltagelse?